

DÉLMAGYARORSZÁG

Szombat, 1938. szept. 3.

Politikai napilap

XIV. évfolyam 188. sz.

A szegedi határ

Az egész magyar társadalom feszült érdeklődéssel várja a miniszterelnök nyilatkozatát arról a tervről, amellyel a kormány a magyar élet egyik legégetőbb kérdését, a föld-kérdést kívánja megoldani. A föld-kérdést, amely hosszú idők óta a legveszedelmesebb és a legrombolóbb izgatóanyag a Kárpátok medencéjében és amelynek megoldását — okkal-oktalanul — terhes évtizedeken keresztül halogatták az egymást váltogató kormányok.

Ebben a magyar világban az életet jelenti és mindig az életet jelentette a föld, az áldott, átkozott rög, kuforrása minden boldogságnak és boldogtalanságnak. A vérről, verejtékről puhított termőföld, az egyetlen biztos, megingathatatlan bázis, a menedéket ígérő part, amely felé századok óta vágyakozik a nincstelen milliók meggyötört szíve. A végtelen határ, amelynek áldott ölében titokzatos életerők csiráznak, amely pazarul hálás minden beléje ölelt szeretetért, de kegyetlen bosszút áll azokon, akik érzéketlenek iránta.

A politikusok új földreformról beszélnek, a nincstelen milliók pedig némán, ünnepi lélekkel várnak, hiszen megszokták már a várakozást a századok alatt, templomi csöndben várják, hogy történik-e valami. Hogy elkövetkezik-e végre a csuda, amely megváltja a Tiborcok sorsát, amely — Adyval szólva — új értelmet ad majd a magyar igéknek.

Valaminek történni kell, ezt tisztán, világosan érzi és tudja ma már mindenki. És tisztában van azzal is, hogy az élet nem jut, nem juthat addig teljes nyugvópontra, a társadalom nem nyerheti vissza biztonságérzetét, amíg a földkérdés megoldatlan. A taktikázás, a késedelmeskedés csak elmérgesítheti a helyzetet, ez pedig nem érdeke a társadalom egyetlen kategóriájának sem.

Hogy milyen óriási hatású csudaszer a helyes földbirtokpolitika, azt Szeged példázata talán a legjobban.

Volt idő, nem is olyan régen, amikor a szegedi tanyákon uralkodó nyugtalan hangulat megbénított, lekötött minden városi erőt. Az elégedetlenség egyre fokozódott és a politikai agitátorok, akiknek életelemük a zűrzavar, nagyszerűen kihasználták ezt a helyzetet. Könnyen érthettek el ebben az általános elégedetlenségben agitációjukkal eredményeket és terjeszthették szélsőséges, ködös elméleteiket az elkeseredett bérlők körében. A város hatósága akkor igen bölcsen vizsgálat alá vette a kérdést és rájött arra, hogy a fenyegető bajokon csak radikális rendszerváltoztatással segíthet. Szakítania kellett a régi, békebeli földbirtokpolitikával, le kellett mondania a bérjövedelem igen tekintélyes részéről, meg kellett szüntetnie a földek bérbeadásának azt a régi rendszerét, amelynek alapja és célja a földéhség kihasználása volt és amely lehetőséget teremtett arra, hogy a földbérek az egekig verjék föl az egymásra licitáló bérlők.

Az eredmény nem is maradt el. A fölzaklatott bérlőtársadalom szinte máról-holnapra elcsöndesedett, megnyugodott és a szegedi tanyák világa megszűnt termé-

keny talaja lenni a szélsőséges agitátorok jelszavainak. Szeged határában ma éppen úgy nem probléma már a föld, mint ahogyan nem volt probléma akkor sem, amikor az agrárszocializmus kezdte meg szervezkedését igen nagy eredményekkel a szomszédos vármegyékben. A szegedi határ kisbérlői megnyugodtak és azóta munkájukkal, kitartásukkal hiven szolgálják a város érdekeit, mert ezekben a maguk érdekeit is

fölismerik.

Szeged földbirtoka nem latifundium, nem hitbizomány. A szegedi határ közbirtok a szó legteljesebb értelmében, közös birtoka a városi és tanyai polgárnak.

Azt hisszük, hogy Szegedet nem érinti, nem érintheti az elhatározott új földreform, hogy Szeged a maga igaza tudatában nyugodtan várhatja az elkövetkező rendelkezéseket.

Berchtesgaden után

Döntő közléseket vár London, Páris és Prága

Henlein pénteken délután Berchtesgadenből visszautazott Csehszországba — A nagyhatalmak bizakodva ítélik meg a helyeztet

London, szeptember 2. Az angol politikai körök pénteken elsősorban Hitler és Henlein berchtesgadeni találkozása foglalkoztatta. A megbeszélés részleteiről a lapoknak egyelőre feltevésekkel kellett megelégedniük. Általánosan feltűnt, hogy a felhivatalos Times pénteken egyetlen megjegyzést sem fűzött a szudétanémet-kérdéshez.

Hitler és Henlein berchtesgadeni megbeszélése foglalkoztatta a francia sajtót is. A megbeszélésnek a lapok elsőrendű fontosságot tulajdonítanak. Párisban általában remélik, hogy Hitler nem fogja mereven elutasító magatartásra készíteni Henleint.

Az Epoque szerint

valószínű, hogy német részről nem fogják elutasítani a Hodzsaféle tervet, ellenben igyekezni fognak azt módosítani.

Az eseményeket éber figyelemmel kíséri a francia kormány. Bonnet külügyminiszter Welczek gróf párisi német nagykövettel folytatott megbeszélés után Ossuski csehszlovák követet fogadta. Bonnet hangoztatta Welczek előtt, hogy Franciaország élénken óhajtja a szudétanémet kérdés békés megoldását.

A berchtesgadeni megbeszélés

Berchtesgaden, szeptember 2. A MTI. jelenti: Henlein Konrád pénteken délelőtt felkereste a Führert. Politikai körökből származó hír szerint Henlein már csütörtökön este öt órakor üdvözlő látogatást tett Hitler-nél. A látogatás csak néhány percig tartott. Több külföldi lap ezzel kapcsolatban arról ír, hogy Henlein és Hitler között már csütörtökön este többórás tanácskozás folyt. Az ezzel kapcsolatos hír épp oly kevésbé felel meg a való tényállásnak, mint azok a találgatások, amelyek a berchtesgadeni megbeszélésekről napvilágot láttak. Ilyen megbe-

szélések egyáltalában nem folytak Berchtesgadenben.

Henlein elutazott

Berchtesgaden, szeptember 2. A Német Távirati Iroda a következő jelentést adta ki: Hitler Obersalzbergben pénteken fogadta Henlein Konrádot, a szudétanémet párt vezérét, aki ismertette Hitlerrel a prágai kormánnyal folytatott megbeszélések állását. A kancellár érdeklődéssel vette tudomásul a felvilágosításokat. A beszélgetés során Hitler és Henlein között tökéletes összhang nyilvánult meg a helyzet megítélésében.

Henlein Konrád, akit Hitler kancellár ebéden látott vendégül, délután elutazott Obersalzbergből.

A helyzet nem reménytelen

Páris, szeptember 2. Bonnet külügyminiszter pénteken fogadta a párisi angol nagykövetet, aki a megbeszélés során szóváltotta, hogy londoni értesülése szerint lord Runciman megbeszélései a Henlein-párt képviselőivel nem keltenek teljesen reménytelen benyomást. A szudétanémet párt kiküldött meg lehetőségen hajlanak a békülékeny politika felé. Hitler és Henlein berchtesgadeni megbeszéléseinek eredményét még nem ismerik, de úgy hiszik, hogy a megbeszélés döntő jelentőségű lesz Csehszág tájékozódására és helyzetére, sőt talán az európai helyzetre is. Péntek este jól értesült köröknek az volt a benyomása, hogy a helyzet kissé megenyhült.

Berchtesgadeni tárgyalások eredménye

Berlin, szeptember 2. A „Hamburger Fremdenblatt” tudósítója, akinek jó összeköttetése van berlini irányadó körökhöz, Hitler és Henlein megbeszéléseivel kapcsolatban azt írja, hogy a találkozás döntő jelentőségű